

СХВАЛЕНО

**Протокол засідання педагогічної ради
Підлісківської гімназії
від 30.08.2024 №1**

—

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Директор
Наталія ТРЯСКО
від 30.08.2024**

**Освітня програма
Підлісківської гімназії
на 2024-2025 н.р.
для
дітей із затримкою психічного розвитку
(6 клас)**

**с. Підліски
2024**

Освітня програма для дітей з особливими освітніми проблемами розроблена на виконання:

- Закону України «Про освіту»
- Закону України «Про повну загальну середню освіту»
- Державного стандарту базової середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898); наказу Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 «Про затвердження типових освітніх програм для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»);
- наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;
- наказами Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795 (зі змінами, внесеними у додаток наказами Міністерства освіти і науки України від 10.08. 2021, № 898, від 29.09. 2021 р. № 1031, від 13.12. 2021 р. №1358, від 02.02. 2022 р. № 96, від 09.02. 2022 № 143, від 11.04. 2022 р. № 324) (гриф Міністерства станом на 01 серпня 2022 року надано 95 модельним навчальним програмам), від 03.08.2022 № 698 та від 12.08.2022 № 743-22 щодо оновлення змісту освітніх програм для учнів 1-11 класів.
- наказу Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 07.08.2024 № 1112 «Про затвердження Порядку та умов здобуття загальної середньої освіти в комунальних закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти».

Навчальна освітня програма дає цілісне уявлення про зміст і структуру II ступеня освіти, встановлює погодинне співвідношення між предметами та роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти. Навчальні плани передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через навчальні предмети і охоплюють інваріантну складову, обов'язкову для всіх спеціальних закладів загальної середньої освіти, у яких навчаються діти з особливими потребами та варіативну складову, якою передбачені додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, факультативні, індивідуальні та групові заняття.

Типовими навчальними програмами для дітей з особливими освітніми потребами в спеціальних класах передбачені години інваріантної

складової, яка сформована на державному рівні і є обов'язковою для спеціальних класів, і корекційно-розвиткових занять, спрямованих на вирішення завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку учнів, а саме:

- розвиток мовлення, пізнавальної діяльності, психофізичний, соціально-комунікативний розвиток дітей з особливими потребами;
- розвиток навичок саморегуляції та саморозвитку дітей шляхом взаємодії з навколишнім середовищем з урахуванням наявних знань, умінь і навичок комунікативної діяльності і творчості;
- формування компенсаційних способів діяльності як важливої умови підготовки дітей з особливими освітніми потребами до навчання у закладі освіти;
- створення умов для соціальної реабілітації та інтеграції дітей з особливими освітніми потребами, розвиток їх самостійності та життєво важливих компетенцій.

Зміст корекційно-розвиткової роботи визначається з урахуванням особливостей розвитку дітей з особливими освітніми потребами, мети, завдань та напрямів такої роботи.

Корекційно-розвиткова робота для дітей із затримкою психічного розвитку. Мета: формування пізнавальної діяльності, емоційно-вольової сфери, позитивних характеристик особистості, мовлення, психомоторного розвитку.

Основними завданнями корекційно-розвиткової роботи є:

1. Цілеспрямоване формування пізнавальної діяльності: розвиток сенсорно-перцептивної діяльності та формування еталонних уявлень; формування мисленнєвої діяльності у взаємозв'язку з мовленнєвим розвитком; розвиток розумових здібностей шляхом опанування дій заміщення та наочного моделювання в різних видах діяльності (навчальна, предметно-практична); розвиток творчих здібностей.
2. Формування навчальної та предметно-практичної діяльності (мотиваційного, орієнтовно-операційного і регуляційного компонентів); цілеспрямоване формування навчальної діяльності: вміння програмувати, контролювати, регулювати й оцінювати результати виконання завдань; всебічний розвиток предметно-практичної діяльності.
3. Корекційний розвиток емоційно-вольової сфери: формування здатності до вольових зусиль, довільної регуляції поведінки; подолання вже сформованих негативних якостей особистості; попередження й усунення афективних, негативних відхилень у поведінці.
4. Розвиток мовлення. Розвиток усного мовлення шляхом корекції порушень звуковимови, одночасно з формуванням фонематичних процесів; розвиток лексики й граматичного ладу мовлення; розширення активного та пасивного словникового запасу, уявлень про довкілля у процесі мовленнєвої й пізнавальної діяльності; формування управління й узгодження слів у реченні, зв'язного мовлення; ініціацію контакту, взаємодію та підтримання спілкування зі значущими

дорослими та однолітками. Формування писемного мовлення у процесі: розвитку фонематичного, складового аналізу й синтезу; становлення синтетичних прийомів поскладового читання; формування мотивації оволодіння графічним зображенням букв й розвиток смислового програмування письмового висловлювання; формування мовних операцій.

5. Розвиток психомоторики. Формування рухових умінь та навичок; розвиток координації рухів, спритності, сили, витривалості; розвиток відчуття ритму; розвиток правильної постави, ходи, грації, рухів; розвиток загальної та дрібної моторики; розвиток моторної функції і дихання.

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи для дітей із затримкою психічного розвитку: «Розвиток мовлення», «Корекція розвитку», «Ритміка».

Повноцінність початкової освіти здобувачів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами забезпечується через реалізацію інваріантної, варіативної частин та корекційно-розвиткових занять.

визначається з урахуванням особливостей розвитку дітей з особливими освітніми потребами, метою, завданнями та напрямками такої роботи: формування ключових компетентностей учнів, що є основою концепції Нової української школи.

Компетентнісний підхід, спрямований на оновлення змісту освіти, заснований на формуванні необхідних життєвих компетентностей, визначає спрямованість освітнього процесу на досягнення результатів, якими є ієрархічно підпорядковані компетентності учнів, як ключові, предметні та життєві. Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість, а саме:

- володіння державною мовою, що передбачає вміння (самостійно або за допомогою) усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови, для ефективного спілкування та культури самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

- здатність спілкуватися рідною мовою, що передбачає використання

рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті,

освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти

прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у

відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного

спілкування ;

- математична компетентність передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачає формування пізнавального досвіду, прагнення самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, проводити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти;
- екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;;
- інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основами цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визнання власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомлення рівних прав та можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

- культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості, формування навичок культури поведінки в соціумі;
- підприємливість та фінансова грамотність, що передбачає ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроків, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Використання годин варіативної складової та корекційно-розвиткового блоку в спеціальних класах (учні з особливими освітніми потребами) подано у робочому навчальному плані.

Загальний обсяг навчального навантаження і його розподіл за освітніми галузями і його розподіл за освітніми галузями

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	6 клас
Мовно-літературна **	На тиждень	11
	На рік	385
Математична	На тиждень	5
	На рік	175
Природнича	На тиждень	4
	На рік	140
Соціальна і здоров'я-Збережувальна	На тиждень	1,5
	На рік	52,5
Громадянська та історична	На тиждень	3
	На рік	105
Технологічна	На тиждень	2
	На рік	70

Інформатична	На тиждень	1,5
	На рік	52,5
Мистецька	На тиждень	2
	На рік	70
Фізична культура*	На тиждень	3
	На рік	105
Усього	На тиждень	32
	На рік	1120
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибірових освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	На тиждень	1
	На рік	35
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	34
	На рік	1190
Гранично допустиме навантаження учнів* (без фізичної культури)	На тиждень	31
	На рік	1085

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Підлісківської гімназії на 2024/25 навчальний рік для 6 класу НУШ

з українською мовою навчання

Освітня галузь	Освітні компоненти (предмети інтегровані курси) та	Мінімальна кількість годин	Кількість годин, додана з «резерву»	Кількість годин після перерозподілу
Мовно-літературна	Українська мова	4		4
	Українська література	1,5	0,5	2
	Англійська мова	3,5		3,5
	Зарубіжна література	1	0,5	1,5
Математична	Математика	4	1	5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	1	1	2
	Географія	1	1	2

Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	0,5	1,5
Громадянська та історична	Інтегрований курс «Історія України. Всесвітня історія»	1,5	1,5	3
Інформатична	Інформатика	1	0,5	1,5
Технологічна	Технології	1	1	2
Мистецька	Музичне мистецтво	0,5	0,5	1
	Образотворче мистецтво	0,5	0,5	1
Фізична культура	Фізична культура	3		3
Вибірковий освітній компонент				
Соціальна і здоров'язбережувальна	Основи християнської етики (курс)		1	1
Всього		24,5	9,5	34
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня		31		
Всього (без урахування поділу класів на групи)		31+3		
Заняття з вчителем-логопедом			1	
Заняття з вчителем-реабілітологом			1	
Заняття з практичним психологом			1	
Заняття з вчителем-дефектологом			2	

Вибірковий освітній компонент закладу освіти використовується на:

5 клас - курс за вибором «Основи християнської етики» (1 година), відповідно до листа департаменту освіти і науки Івано-Франківської обласної державної адміністрації від 08.09.2022 № 704/01-14/02.1 «Про викладання курсу «Основи християнської етики» у навчальних закладах району», проводити за навчальною програмою курсу за вибором "Основи християнської етики 1-11 класи" для закладів загальної середньої освіти (авт: Сохань Г.С., Гусаков І.М., Гусак М.Є., Пономарьова М.С., Кушнір І.М.), ,)

Програма закладу освіти модифікована та адаптована відповідно до індивідуальних особливостей особи.

Адаптація змісту навчальних предметів: «Технології», «Образотворче мистецтво», «Музичне мистецтво», інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут», Етика.

Психолого—педагогічна адаптація: збільшення часу на виконання завдань (10-15 хв.). Збільшення обсягу допомоги: навідне питання, демонстрація зразка, нагадування (за потреби, часткова допомога), Використання засобів для концентрації уваги.

Адаптація навчального матеріалу та моніторингу засвоєних знань: картки – підказки, картки- інструкції.

Модифікація змісту навчальних предметів: математика, українська мова, українська література, зарубіжна література, іноземна мова, інтегрований курс

«Пізнаємо природу» Історія України. Всесвітня історія ,інформатика.

Модифікація навчального матеріалу та моніторингу засвоєння знань :виключення (скорочення обсягу навчального матеріалу на уроці).Використання алгоритмів до виконання завдань (схем-алгоритмів до розбору умов задачі, використання схем – підказок до визначення частин мови, картки-підказки до переводу одиниць вимірювання) .Навчання за розкладом класу.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють відповідно до індивідуальної програми розвитку, що розробляється на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру, де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання. Добір форм оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють індивідуально з обов'язковим урахуванням їх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров'я. При оцінюванні рівня сформованості предметних компетентностей учнів з особливими освітніми потребами вилучають ті складові (знання, вміння, види діяльності та інше), опанування якими є утрудненим або неможливим для учня з огляду на труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я.